

Specialundervisningen i Finland ur ett praktiskt perspektiv

Ann-Sofie Selin
fil.dr, speciallärare, handledare
FinRA

11.10 2014, SCIRA 50

Linköping

Utbildningskonferens

Läsning Läsundervisning Läsforskning

- speciallärare vid Cygnaeus skola i Åbo i åk 1–6
- skolans undervisningsspråk är svenska
- Jag arbetar med alla skolans 353 elever med fokus på de första åren.

vi lär oss olika – vi har olika styrkor och olika behov

- ✓ specialundervisningen är en del av allmänundervisningen
- ✓ speciallärarna arbetar med alla skolans elever
- ✓ tyngdpunkten är på förebyggande arbete

speciallärarna
Ann-Sofie Selin & Camilla Särs-Lundin

Alla vill lära sig!

Vid skolstarten har barnen olika
förutsättningar,

det tar 3 år för eleven att få
inlärningsssvårigheter.

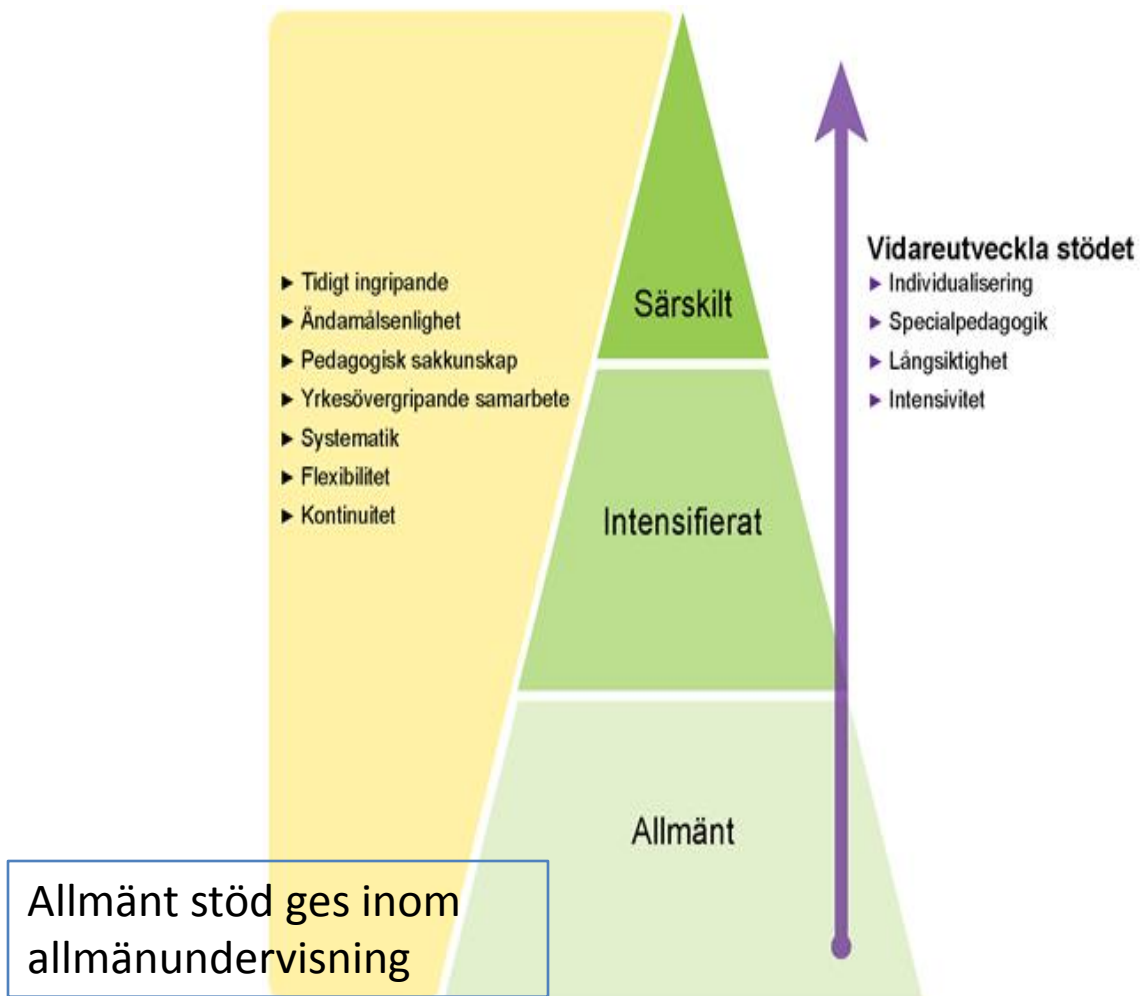
Den professionella specialläraren vet varför, vad och hur och så gör han/hon det, utvärderar och bygger vidare.

Och genomför

- Kartläggningar och mätningar i syftet att identifiera och utesluta
- Åtgärdsprogram och handledning

och i bland måste man ha
specialundervisning –
för att veta att man ska ha
specialundervisning

Trestegsmodellen

aselin@abo.fi

Figuren baserad
på Niilo Mäki
Institutet,
Jyväskylä
www.nmi.fi

specialundervisningen hör a priori till nivån för

allmänt stöd

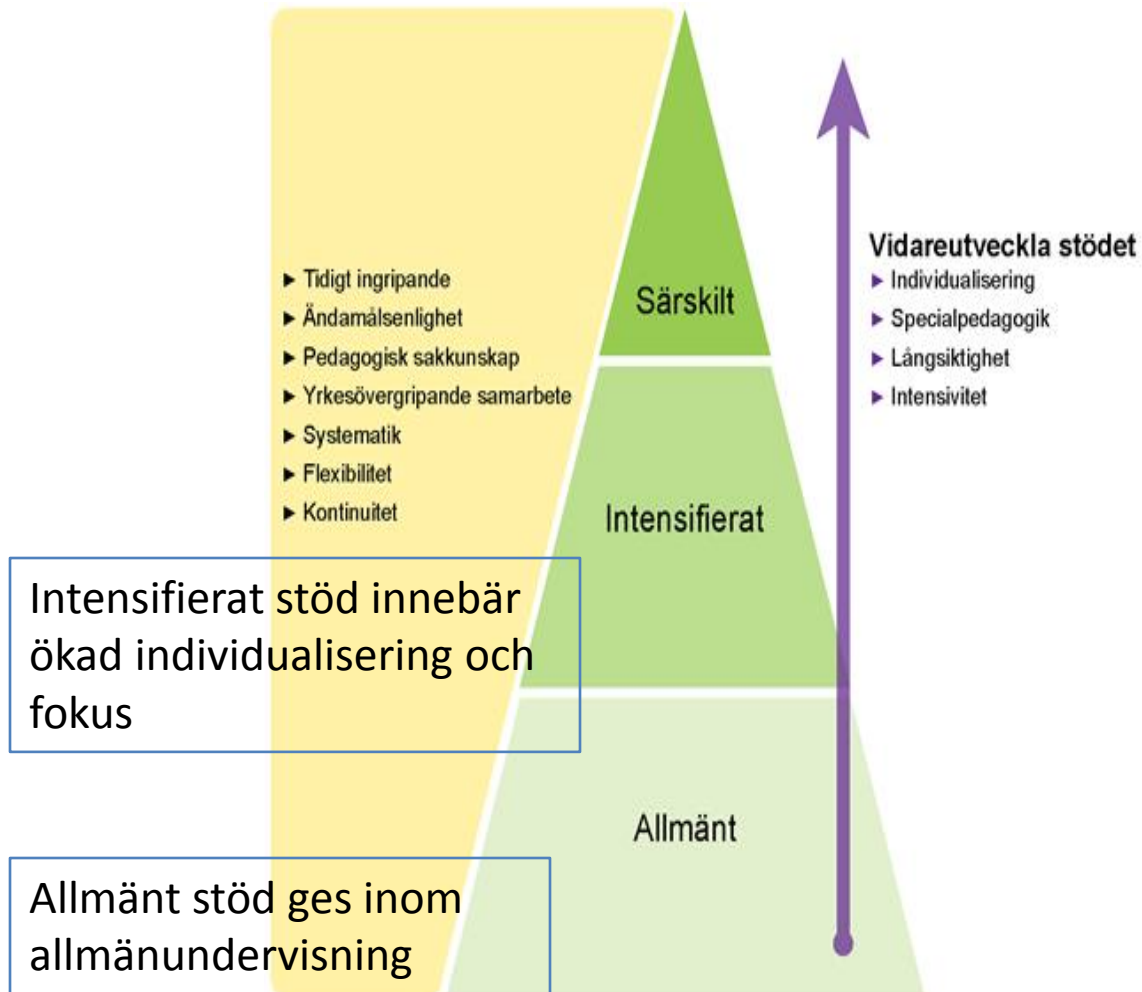
- **de första sex veckorna i årskurs 1**
- **systematiska kartläggningar i årskurs 2–6**
- **samarbetet med (klass)lärarkollegerna**
- **specialundervisning i perioder**
- **ytterligare mätningar**
- **utvärdering och nya mål**

Diagnostisering handlar om uteslutning.

Läsa, skriva och räkna – inläring hör till skolans kompetensområde.

Specialläraren hjälper till med att identifiera elevens behov och bidrar med sitt kunnande

Trestegsmodellen

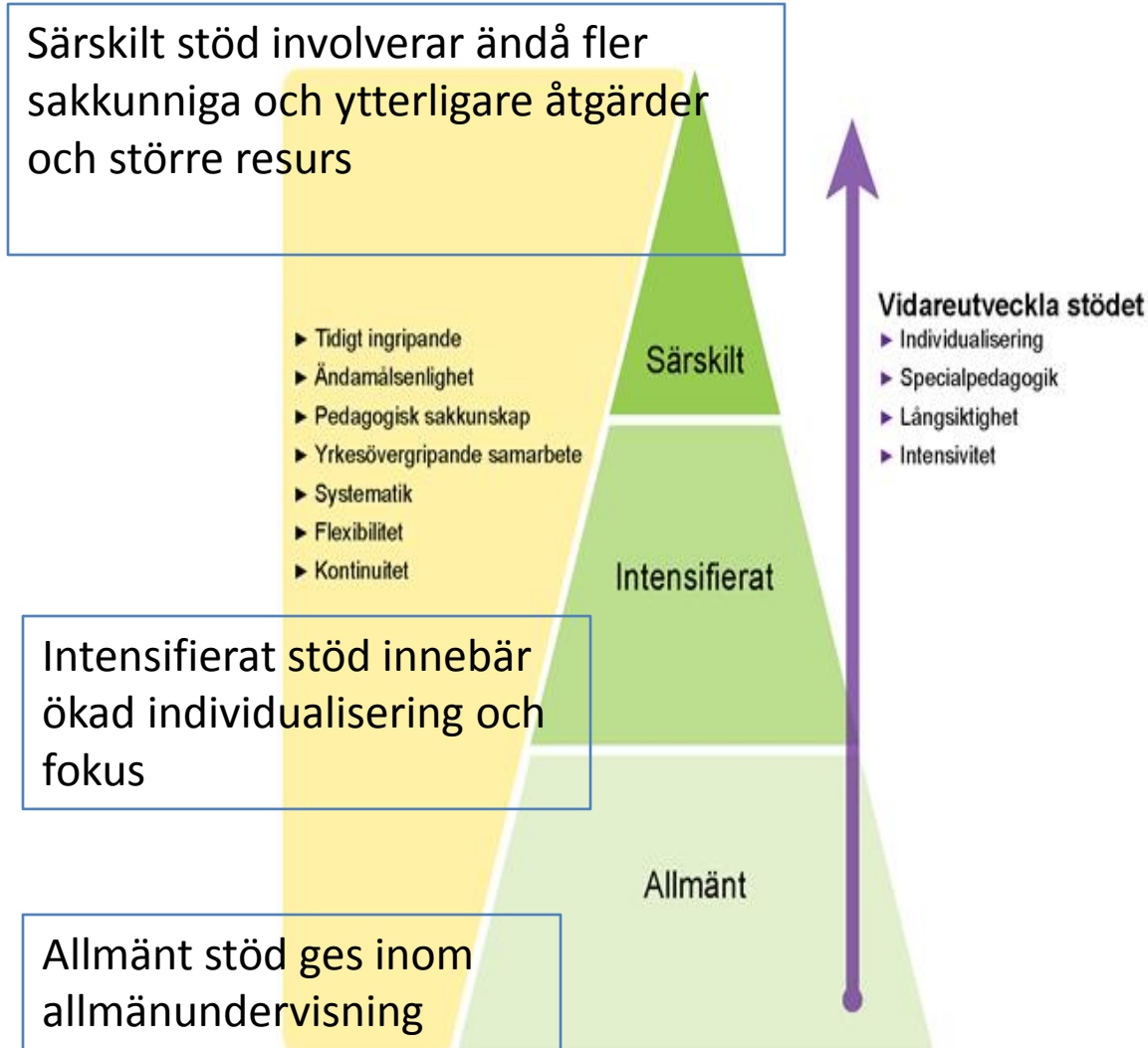

nivån av intensifierat stöd

Stödet som gäller på allmän nivå:

- de första sex veckorna i åk 1
- systematiska kartläggningar i åk 2–6
- samarbetet med (klass)lärarkollegerna
- specialundervisning i perioder
- ytterligare mätningar
- utvärdering och nya mål **OCH DÄRTILL:**
- **den individuella planen**
- **nätverksmöten**
- **konsultation**

Trestegsmodellen

nivån av särskilt stöd

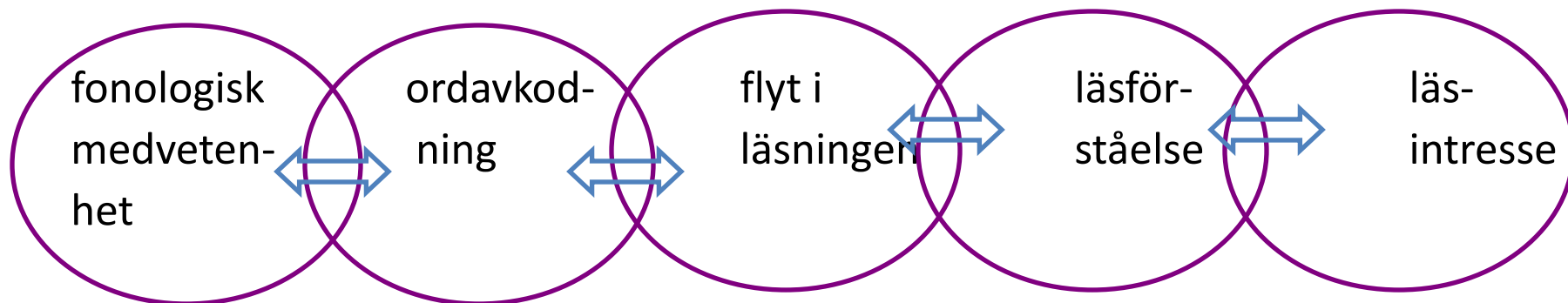
Stödet som gäller inom allmänt och intensifierat stöd:

- de första sex veckorna i åk 1
- systematiska kartläggningar i åk 2–6
- samarbetet med (klass)lärarkollegerna
- specialundervisning i perioder
- ytterligare mätningar
- utvärdering och nya mål
- den individuella planen
- nätverksmöten
- Konsultation **OCH DÄRTILL:**
- **beredning av åtgärder och beslut**
- **undervisning**
- **konsultation**

Förebyggande specialundervisning
– men sedan?

Hur finner vi elever i behov av
specialundervisning?

Läsutvecklingens fem dimensioner

Lundberg, I. & Herrlin, K. (2003). God läsutveckling. Kartläggningar och övningar. Natur och kultur, Örebro.

The Simple View of Reading

Hoover, W. A., & Gough, P. B. (1990). The simple view of reading. *Reading and Writing, 2*, 127–160.

avkodning x förståelse = läsning

motivation

enligt Dalby, M., Elbro, C., Jansen, M. & Krogh, T. (1992).

Boken om läsning III – om læsehandicappede og læsehandicapp.

Fullt ös under nybörjaråren är
”kostnadseffektivt”!

betydelsen av att se både
svagheter, brister och problem
styrkor, goda sidor och möjligheter
och
att bygga på styrkorna och att ta i
beaktande svagheter

Några principer:

- arbete i perioder
- 3 grupper /lektion
- handledning av elever
- presentation av strategier och arbetssätt
- kompanjonlärare i klass
- samarbetet med hemmet

- Grundskolans idé är ingalunda att alla ska serveras samma sak eller bli likadana.
- Grundskolans idé är att varje elev ska ha lika möjligheter till inläring och utveckling utgående från elevens individuella behov och förutsättningar.

Grundskolans idé förverkligas med

- Gott ledarskap
- Professionella lärare
- Systematisk specialundervisning

Inläring är allas angelägenhet.

Support education, ignorance is devastating!

Tack!